

پیشگفتار

الف

جلد هشتم مطالعات منطقه‌ای، چاپ دوسالۀ مجله را کامل می‌نماید. در طی هشت شماره، دست‌اندرکاران مجله سعی کرده‌اند تنوعی از مسایل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مربوط به اسرائیل و آمریکا را آماده کرده و در اختیار علاقه‌مندان قرار دهند. سعی نویسندگان و طراحان مجله این بوده که سطح شناخت و آگاهی را در این دو حوزه مهم سیاست خارجی ایران افزایش دهند. عرضه مواد خام وسیع، آمار و ارقام و گسترۀ دیدگاهها و گرایشهای مختلف اجتماعی و سیاسی در این راستا بوده است.

در جلد هشتم مطالعات منطقه‌ای نیز، طیفی از مطالب فکری، اجتماعی و سیاسی ارائه می‌گردد. در این شماره بخش آمریکاشناسی نسبت به گذشته تقویت شده است. مقاله اول با توجه به وقایع بعد از ۲۰ شهریور ۱۳۸۰ از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و تشدید ابعاد نظامی‌گری رژیم صهیونیستی را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. مقاله تهدیدهای جدید امنیتی اسرائیل در منطقه خاورمیانه، سیاست گسترش اسرائیل را در راستای استراتژی بقای صهیونیسم تحلیل می‌نماید. ساختار نظامی اسرائیل و طراحی‌های آینده آن در این مقاله با جزئیات فراوانی عرضه شده‌اند. مقاله دیگری در رابطه با شکست جریان صلح و انتفاضه دوم، مشکلات مذاکرات اسرائیل با فلسطینیها را مورد بحث قرار می‌دهد و رادیکالیسم اسرائیلی و به قدرت رسیدن شارون را در ارتباط با نظامی‌گری جدید اسرائیل تفسیر می‌نماید. مقاله سوم این مجموعه به وضعیت زنان در اسرائیل پرداخته و تبعیض‌ها و برخوردهای غیر انسانی اسرائیل در برخورد با مسایل زنان را به اصطلاح در یک جامعه ادعا شده دموکراتیک مورد نقد قرار می‌دهد. سه مقاله دیگر نیز مسایل آمریکا را از زوایای مختلف نظری مورد بحث قرار داده‌اند. مقاله اول نظام و فلسفه آموزش عالی

آمریکارا با آمار و ارقام قابل توجهی به خوانندگان ارائه می دهد. نقش امکانات دولتی در آموزش عالی آمریکادر این مقاله مورد بررسی قرار گرفته است. در مقاله دوم موضوع بسیار مهم تحریمهای اقتصادی دولت آمریکا ارزیابی شده است. هم اکنون دولت آمریکا نسبت به حدود هفتاد کشور در سطح جهانی تحریمهای اقتصادی اعمال کرده و به نوعی یک مشکل حقوقی پیش روی بخش خصوصی آمریکا برای حضور فعال اقتصادی در کشورهای مختلف می باشد. این مقاله، نحوه تصمیم گیری رؤسای جمهور آمریکا پیرامون تحریمهای اقتصادی را تحلیل می نماید. در مقاله سوم، اندیشه سیاسی مقایسه ای در آمریکا ارائه شده و چگونگی عملکرد سیاسی با پایه های رئالیستی آن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. در بخش اسناد، فزاینده ای از گزارش رسمی وزارت امور خارجه آمریکا در عملکرد اسرائیل پیرامون مسایل حقوق بشر ارائه شده است. در قسمت دیدگاه و گزارش، منتقدان برنامه های دفاع موشکی دولت بوش، دیدگاههای خود را بیان کرده و در طی دو مقاله دیگر امکانات تکنولوژیک و موضوع تربیت نیروی انسانی در اسرائیل از یک طرف و مطالبی پیرامون وضع یهودیان در ایران باستان مورد بررسی قرار گرفته اند. در بخش نقد و بررسی، دو کتاب پیرامون آمریکا و یک کتاب در رابطه با طرحهای گسترش طلبانه اسرائیل معرفی شده اند. دو کتاب پیرامون آمریکا، تفاوتهای عمده و (ت حزب) و تفکر دموکراتیک آمریکا نسبت به اروپا را بررسی می نمایند. سیاست در آمریکا به شدت تحت تأثیر مسایل محلی برای کاندیدا های مجلس نمایندگان یا سنای آمریکا از یک طرف و منافع مجتمع های عظیم مالی و صنعتی می باشد. مجدداً لازم است در تهیه و تنظیم مطالب شماره هشتم مطالعات منطقه ای از زحمات و دقت همکاران خود آقایان مسعود آریایی نیا، اصغر افتخاری، مهدی ذاکریان، محمود سریع القلم، علی اکبر علیخانی، همایون علیزاده، شهریار نیازی و سید حسین نیکنام نهایت سپاسگزاری را به عمل آورم. تهیه هشت شماره مطالعات منطقه ای بدون دغدغه و دقت و همکاری صمیمانه این دوستان طبعاً امکانپذیر نمی بود. امید است خدمات این دوستان برای جامعه علمی و محیط اجرایی کشور مثمر واقع گردد.

سید حسین موسوی

رئیس هیأت اجرایی مرکز

تهدیدهای جدید امنیتی اسرائیل در منطقه خاورمیانه

مقدمه

رژیم اشغالگر فلسطین را باید رژیمی دانست که نمی تواند نسبت به حفظ و تضمین منافع خود در منطقه خاورمیانه بی تفاوت باشد. دلایل این امر بر کسی پوشیده نیست. به لحاظ اقتصادی، رژیم صهیونیستی از طریق شبکه های گسترده فعالیت های اقتصادی - که نوعاً توسط بخش خصوصی آن کشور اداره می شود - سعی می کند ابتکار عمل را در زمینه های اقتصادی و تجاری به دست گیرد. از لحاظ سیاسی، رژیم اسرائیل سعی می کند در عین حالی که به عنوان رادار حفظ منافع ایالات متحده آمریکا در منطقه عمل می نماید، معادلات سیاسی منطقه را به نفع خود تغییر دهد. این، یک نکته بدیهی است که این رژیم از لحظه شکل گیری خود علاوه بر عدم رعایت منافع منطقه ای، سعی می کند به عنوان یک عامل توازن منافع ایالات متحده عمل نماید. اسرائیل از لحاظ نظامی سعی در بالابردن توانایی خود دارد و در زمینه های نظامی متعارف و غیر متعارف نیز خود را مقید به تعهدات بین المللی نکرده و از امکانات نظامی خود به عنوان عاملی برای گسترش حوزه نفوذ استفاده می کند. رژیم صهیونیستی، معاهدات زیر را امضا کرده است: پروتکل ژنو (ضد گاز های سمی و روش های جنگ میکروبی)، ۱۹۲۵؛ کنوانسیون کشتار جمعی، ۱۹۵۱؛ معاهده PTBT، مطالعات منطقه ای: اسرائیل شناسی - آمریکاشناسی، جلد هشتم، ۱۳۸۰، ص ص ۳۸ - ۱.